









## Za granicą.

### Podróż prezydenta Rzeczypospolitej francuskiej.

Paryski „New York Herald” donosi, że prezydent Rzeczypospolitej francuskiej, M. Poincaré, w drodze powrotnej z podróży do Petersburga, gdzie miał wygłosić przemówienie, odwiedzi w drodze powrotnej miasto Moskiewskie. Prezydent przybędzie do Moskwy 21 stycznia. Podróż ma być dowodem, świadczącym o trwałości przyjaźni francusko-rosyjskiej.

### Demonstracje w Niemczech.

Demonstracje socjalistyczne w Berlinie sprawiły, że niektóre dzielnice stolicy niemieckiej zupełnie tak wyglądają, jakby tam panował stan wojenny. Chociaż ostatnie dwa dni minęły najspokojniej, pomimo to przed pałacem cesarskim i przed parlamentem rozstawiono całe zastępy policji konnej i pieszej.

Policja nie pozwala nikomu zatrzymać się przed wspomnianymi gmachami, a gdy w pobliżu nich postępują badający dwie osoby, policjanci wzywają je zaraz do rozprawy. Wobec tego osoby mogą być początkiem demonstracji.

Żołnierze policji są bardzo zmęczeni i zdenerwowani, gdyż od osmiu dni trzymają ich ciągle w pogotowiu, tak, iż przez ten czas żaden z nich nie był u siebie w domu.

A tymczasem położenie pogarsza się z dniem każdym. Przyczyną tego jest obywateli, którzy bez pracy. Socjalistyczny „Vorwärts” zapewnia, że organizacja socjalistyczna wypłaciła w ostatnim kwartale 600,000 marek wsparcia bezrobotnym, podczas gdy ostatnio lat czterech wsparcia nie dochodziły nawet połowy tej sumy.

Niezadowolone daje się odczuwać nie tylko w Berlinie, ale także w innych stronach Prus i Niemiec. Tęmi dniami, wieczorem w Brunsziku tłum, złożony z kilku tysięcy osób, wyruszył do pałacu księcia regenta. Robotnicy w pochodzie przecięli przed zamkiem książęcym i gmachem sejmiku, śpiewając marsz „Kamieniarzy i butelkami”. Książę regent, który podówczas znajdował się w teatrze nadwornym, nagle opuścił teatr i powrócił do pałacu. Dopiero po godz. 10-jej wieczorem porządek przywrócono.

Przyczyną demonstracji było to, że książę, otwierając sejm, w mowie tronnej nie wspominał ani słowem o reformie sejmowej ordynacji wyborczej.

### Pogłoski o dymisji Bülowa.

Według ostatnich wiadomości z Berlina, stanowisko ks. Bülowa jest mocno zachwiane. Mnogość się przeprowadziła bliższej dymisji kanclerza. Z bloku parlamentarnego, popierającego ks. Bülowa, wystąpił stanowczo wolnościowy, który zgromadzenie powzięło uchwałę jednomyślną, że „dalsze popieranie polityki bloku czyniłoby ujem zasądem liberalnym”. Obóz nar.-liberalny, jakkolwiek dla względów nacjonalistycznych oddany kanclerzowi, usnął także za stosowne wyrazić uznanie dla odrzucenia przez ks. Bülowa wniosków, co do zmiany pruskiej sejmowej ordynacji wyborczej. Uczyniono to nie tylko przez niechęć do polityki rządu, co przez wstręt na zachowanie stronnictwa żywcem wywołane. Polityka rządu Rzeszy wywołała szereg protestów w Niemczech i Polnocy. Unia demokratyczna wirtelberska ogłosiła uchwałę, w której po-

stępła już nie tylko rządy ks. Bülowa, ale w ogólności burmistrzowanie pruskie nad Niemcami. Delegaci liberalni alacze uchwalili na swoim zjeździe protest przeciwko antypolskiej polityce rządu pruskiego, obrażającej podstawowe zasady praw człowieka i obywatela.

### ZMIANY W DYPLMACJI.

Do „Berl. Tagebl.” donoszą z Petersburga, że hr. Osten-Sacken ma ustąpić ze stanowiska ambasadora w Berlinie. Hr. Osten-Sacken miał już dawno zamierzać podać się do dymisji, ministerium spraw zagranicznych usiłowało jednak zawsze zatrzymać go w Berlinie, ze względu na wyborny stosunek, łączący go z cesarzem Wilhelmem. Jego następcą ma zostać hr. Benckendorff, obecnie marszałek Dworu J. C. Mości, brat posła rosyjskiego w Londynie. Według innych pogłoszek, obecny minister spraw zagranicznych, Izwolski, ma zająć stanowisko ambasadora w Berlinie.

## DUMA PAŃSTWOWA.

(Tel. Ag. Pol.)

### Posiedzenie d. 12 (25) stycznia.

Posiedzenie rozpoczyna się o godz. 2 m. 9. Przewodniczący ks. Wolkonski.

Po zakomunikowaniu spraw bieżących i zaliczeniu nowoprzybyłych posłów do oddziałów, referent komisji redakcyjnej, Szubinski, odczytuje w redakcji ostatecznej, uchwalone przez Dumę projekty praw:

o zwiększeniu liczby sędziów przysięgłych w Moskwie, Petersburgu i powiatach, o przemianowanie wojennych gubernatorów almolniskiego i semipalatńskiego na gubernatorów almolniskiego i semipalatńskiego, o zmianie artykułu 335 przepisów służby cywilnej rządowej, o prolongacji na rok 1909, nadanych ministrowi skarbu pełnomocnictw, co do ustanowienia czasowych podatków ziemskich z gruntów nieuprawnych, w kraju Turkestańskim, o wysokości podatku na nieruchomości miejskie, o zaopatrzeniu podczas mobilizacji wszystkich kozaków w konie frontowe i o uwolnieniu duchowieństwa kalmuckiego w ziemi wojska Dońskiego, od pełnienia służby wojskowej.

Poprawek nie wniesiono. Obydwa projekty praw, po przyjęciu, przesłane zostają do komisji redakcyjnej.

### Sprawa Kossorotowa.

Na porządku dziennym kminika ministra sprawiedliwości o podniesieniu do odpowiedzialności sądowej, na zasadzie artykułu 129 kod. kar. posła Kossorotowa.

Głosowni stawia wniosek odesłania sprawy do komisji, wybraują

dla rozpatrzenia sprawy Kolubakina.

Szubinski, przylacząc się do wniosku Guczkowa, prosi o odczytanie nazwisk członków komisji, by było wiadomem do czyich rąk oddaje się ta sprawa.

Konecna wyjaśnia funkcje komisji i uważa, że komisja powinna poprzestać tylko na formalnej stronie kwestji, nie wchodząc w ocenę jej treści.

Pokrowski oświadcza, że socjal-demokrata przylacząc się do wniosku Guczkowa, ale prosi o zwiększenie liczby członków komisji z 11 do 13, włączając do składu komisji jednego socjal-demokratę.

Hr. Uwarow w odpowiedzi Kowalowa powiada, że nie wypada posłom starać się o ograniczenie swej kompetencji. Oczywiście komisja może powiedzieć nie tylko tak, ale i nie i dlatego dodanie jej jednego socjal-demokraty jest pożądanem, ponieważ ten może zakomunikować potrzebne szczegóły do sprawy, z powodu której jest pociągany członek tej mianowicie partji. (Okłaski lewej).

Timoszkin, nie mając przeciwko oddaniu sprawy do komisji, proponuje naznaczyć termin naprzekład miesiąc, dla zakończenia prac komisji, aby w składzie Dumy nie było ludzi posłakowanych.

Bulat zrzeka się głosu.

Hr. Bobrinski 2-gi wskazuje, że zdaniem komisji jest nie tylko zarejestrowanie wypadku pociągnięcia do odpowiedzialności, Duma potrafi do odpowiedzialności, Duma potrafi zmusić do poszanowania prawa, w granicach Państwa Rosyjskiego. (Okłaski).

Hr. Meyendorff tłumaczy, że posiedzenie komisji w sprawie Kolubakina nie mogło odbyć się dotychczas z powodu ferji świątecznych. W każdym razie o osobach pociąganych do odpowiedzialności, nie można mówić jako o nieuczciwych. Przecież nie są one jeszcze skazane sądownie.

Hr. Meyendorff mówi w dalszym ciągu: „Inaczej przedstawiałoby się, gdyby w naszym gronie były osoby skazane przez sąd. W takim wypadku zwłoka nie może mieć miejsca, lecz kwestja dotyczy innych komisji”. (Okłaski).

Przewodniczący ogłasza listę członków komisji. Wniosek Guczkowa przez głosowanie zostaje przyjęty. Przewodniczący stawia na głosowanie wniosek socjal-demokratów, dotyczący zwiększenia składu komisji o jednego członka.

Hr. Bobrinski 2-gi pyta, w jaki sposób będzie ów członek obrany, przez socjal-demokratów, czy też przez całą Dumę. Pierwszy wypadek całkiem jest niemożliwy, a w drugim frakcja socjal-demokratów musiałaby ujawnić listę tego występnego stowarzyszenia. (Hallas, okłaski).

Hr. Uwarow znajduje, że jeden socjal-demokrata powinien być w komisji, z wyboru całej Dumy. Skoro Duma zechce, potrafi ona to uczynić i bez listy, żądanej przez hr. Bobrinskiego II.

Szubinski przypomina, że izba prawodawcza powinna być zupełnie pełnomocna, w stosunku do swoich członków. Kossorotow, podobnie jak i każdy inny poseł, może stać się przed komisją i złożyć zeznanie. Wszystkie partie w Dumie jedna-

kowo, z godnością będą traktowały opinie komisji, wobec tego niema potrzeby zwiększać komisję o jednego socjal-demokratę.

Pergament w odpowiedzi Szubinskiemu twierdzi, że o komisji, rozpoznającej nie tylko kwestję prawną, ale i etyczną, należy wymagać czegoś więcej, niż godnego traktowania, nie można przeto osób pociąganych do odpowiedzialności pozabawiać przedstawicielstwa w komisji.

Pokrowski, rozumiejąc, że hr. Bobrinski może uważać partję socjal-demokratyczną za występną, jednak jest niewłaściwe. Frakcja wchodzi do składu Dumy, gdzie wszyscy są równi. Popiera wniosek Uwarowa, że członek komisji powinien być obrany przez Dumę.

Hr. Bobrinski 2-gi przypomina, że o komisji dlatego nie trafia przedstawiciel socjal-demokratów, ponieważ sami oni ustąpili swoje miejsce kadetom, uważa przeto, że poparcie okazane przez kadetów socjal-demokratom, przy przeprowadzeniu dodatkowego członka komisji, tak samo nie jest rzeczą sumienną, jak naprzykład żądanie powtórne pieniędzy, po otrzymaniu ich już za pełnomocnictwem.

Singarew znajduje, że Bobrinski w żaden sposób nie może trafić na właściwy ton. Socjal-demokrata ustąpił swoje miejsce kadetom, ponieważ komisja wyznaczona była wyłącznie dla rozpatrzenia sprawy Kolubakina, obecnie zaś kompetencja komisji zostaje rozszerzona i pociągono jej drugą sprawę. Socjal-demokrata mają prawo żądać przedstawicielstwa w komisji, do której odesłano sprawę ich współtowarzyszów.

Dyskusja zamknięta. Przy głosowaniu większością 152 głosów przeciwko 102 wniosek zwiększenia składu komisji odrzucono.

O godz. 3 min. 9, ogłoszono przerwę.

### Komisja obrony państwowej.

Posiedzenie wznowiono o godz. 3 m. 49.

Na porządku dziennym oświadczenie prezesa komisji obrony państwowej o nadaniu mu prawa ogłoszenia posiedzenia komisji, za zamknięciem dla nieczłonków.

Guczow, wobec wyrażonego przez niektórych członków komisji życzenia, aby powtórnie rozpatrzone tę kwestję, prosi o zdjęcie jej z porządku dziennego. Większością wszystkich głosów przeciwko głosom soc. dem. Duma zgadza się na ten wniosek.

### Rozszerzenie praw budżetowych Dumy.

Na porządku dziennym dyskusja nad wnioskiem 40 posłów o zmianę przepisów porządku rozpatrzenia preliminarzu budżetowego. Wniosek motywuje Adzemon.

W loży ministrów zajmują miejsca ministrowi finansów i kontroler państwowy.

Adzemon uważa, że w zakresie przepisów dnia 8 (21) marca, przedstawicielstwo narodowe nie może przy rozpatrzeniu budżetu wykonać swego obowiązku wobec kraju.

Przepisy z dnia 8 (21) marca są przeżytkiem, który pozostał po Dumie Budylinowskiej, są produktem twórczości burokratycznej izostawły wywołane oburzeniem nowymi instytucjami i pewnym brakiem zaufania do nich.

### Mowa ministra finansów.

Minister zaznacza, że przedstawiony do decyzji Dumy projekt, podpisany przez 40 jej członków, porusza jedną z najważniejszych kwestji zarządu państwowego i wobec tego rząd uważa za słusne zabierać głos w tej sprawie niezwłocznie.

Projekt to nie nowy, jest on tylko nieznacznie zmienionym projektem, przedstawionym Dumie Państwowej, w d. 10 listopada 1907 r. w 10 dni po jej otwarciu. Chodzi o zbyt małą kompetencję Dumy w sprawie rozpatrywania budżetu. Autorzy projektu zaznaczają, że znaczna część budżetu państwowego nie podlega kompetencji Dumy. Minister opowiada stanowczo przeciw temu twierdzeniu. W specjalnym aneksie, załączonym do projektu budżetu na r. 1908, przytoczone są liczby, które mogą być zredukowane do następujących pozycji: z ogólnej liczby 2,515,000,000 rb. przedwzrosty dochodów z wyzyskanych i nadzwyczajnych, podlega niezmienionograniczonej kontroli Dumy Państwowej przeszło 1,350,000,000, czyli około 60 proc. Pozostała suma może być podzielona na dwie kategorie: część kredytów nie podlega wcale kompetencji Dumy, ogólna ich suma wynosi 465 mil. rb.; są to spłaty długów państwowych w sumie przeszło 432 mil. rb. Omawianie tej pozycji w Dumie byłoby zupełnie bezcelowe, ponieważ zobowiązania, porobione przez państwo, powinny być oczywiście dotrzymane w sposób już przesadzony. Druga część kredytów tych wynosi 698 mil. rb. i składa się z kredytów na ministerium wojny, w sumie 344 mil.; budżet tego ministerium jest określony do r. 1903 i dalsze jego określenie zależeć będzie od Dumy. Zatem, nie licząc spłaty długów państwowych i innych wymienionych pozycji, nie podlega kompetencji Dumy Państwowej z ogólnej sumy budżetowej 2,500,000,000 rb. tylko 400 mil. Czy stanowi to połowę budżetu, jak to zaznaczono w memoriale 49 członków Dumy?

W końcu swej mowy minister zaznacza, że prawa budżetowe Dumy są zupełnie wystarczające, a istniejące przepisy prawa nie mogą być zmieniane dowolnie przy rozpatrywaniu budżetu, na to trzeba wydać odpowiednich praw w drodze legalnej. Nie można przeformować budżetu państwowego, należy rozpatrywać go spokojnie, częściowo; nie to, że zmienić przedkto nie podobna; byleby zmiany te dokonały były legalnie, stanowczo i słusnie, a zgodnie z potrzebami państwa. Zdanem rządu, celom tym odpowiadają w zupełności przepisy z d. 8 marca. Minister zaznacza jeszcze raz, że w debatach art. 1 i 17 możliwe będzie zawsze porozumienie między życzeniami Dumy Państwowej i poglądami przedstawicieli władzy rządowej. (Mowę ministra przerywają częste okłaski pracy).

### Dalszy ciąg debatów i zakończenie posiedzenia.

Lerche, w imieniu październików, wnoszą, ażeby zasadniczo uznano za pożądaną zmianę prawa z d. 8 marca i przekazano opinie tą komisji budżetowej.

Konalczo w długiej przemowie oświadcza się przeciwko wnioskowi 40 członków.

Zakomunikowano wniosek 43 posłów o przekazaniu komisji żywnościowej zbadania i referowania sprawozdań ministerium spraw wewnętrznych, o kampanji żywnościowej r. 1907—1908. Inicjatorowie ogłosili nagłość wniosku, Kolubakina popiera ich, nadmienając, że sprawozdanie składa się z 6 tomów.

Hr. Uwarow uważa za niewłaściwe przyspieszanie prac komisji.

Kapustin znajduje, że wszystko, co dotyczy kwestji żywnościowej, jest pilne.

Hr. Bobrinski II uważa, że należy raz położyć kres owemu bezcelowemu, a szkodliwemu pospiechowi. Duma uchwała jednomyślnie postawić wniosek ten na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

O godz. 5 m. 55 posiedzenie zamknięte. Następnę odbędzie się d. 15 b. m.

## TELEGRAMY

„Kurjera Litewskiego”.

Z dnia 13 i 14 (26 i 27) stycznia.

(Telegramy Ag. Petersburskiej).

### PROCES STESSLA.

Petersburg. Na posiedzeniu, w d. 12 stycznia, obrona wniosła do protokołu oświadczenie prokuratora, że generał Stessel pozostał w Porcie Artura, wbrew rozporządzeniu generała Kuropatkina, ze względu na swe interesy majątkowe i rodzinne.

Przesłuchano podpułkownika Romanowskiego w kwestji warunków, w jakich nastąpiło oddanie japończykom dział i pocisków.

Sztab-kapitan Jerołiejew stwierdza, że zażył atak japończyków w dniu 8 grudnia, odparty został nie przez artylerję, lecz przez karabinowce. Adjutant Stessla Nowelski stwierdza, że razem z bagażami Stessla, wywieziono z twierdzy bagaż innych generałów w celu lepszego ich zachowania i dlatego też wywożono je, jako bagaż Stessla.

Adjutant Kiszynskij informuje o liczbie żołnierzy jego pułku, walczących na pozycjach.

Sztab-kapitan Prussan zaznacza, że generał Smirnow po kapitulacji, żegnał się z wojskami, lecz żołnierze go nie znali.

Petersburg. Po przerwie, lekarz Krzewicz zeznaje, że po odjeździe Stessla, żona jego oddała swe mieszkanie dla personelu lekarskiego i prosiła go o korzystanie z jej zapasów, na potrzeby szpitalne. Stessel wywiózł z twierdzy pod swoją firmą bagaż swego sztabu i adjutantów.

Kapitan 2-jej klasy Krzywickij zaświadcza, że Stessel żądał od floty czynnej akcji. Lieutenant Podgórskij stwierdza, że drużyny bojowe nie brały udziału w walkach. Lieutenanci Maksimow i Witheft składają zeznania co do ilości pocisków i ogólnego stanu załogi. Podpułkownik Wadlin zaznacza, że na baterjach Stessel był często.

General Stessel oświadcza, że położenie jego majątkowe i rodzinne było jednakowe, tzn. w marcu, jak w grudniu.

Pułkownik Małygin stwierdza troskliwość Stessla o żołnierzy.

Następne posiedzenie odbędzie się w d. 14 stycznia.

### SENATORSKA REWIZJA.

Moskwa. Rozpoczęto senatorską rewizję aktów zarządu naczelnika miasta, dotyczących rachunków.

### POŻAR.

Stomim. W osadzie Albertyn spaliła się odlewnia żelaza.

### KATASTROFA W KOPALNI.

Ekaterynostaw. W 9 szybie kopalni Sudarew-Bajkalskich zawaliła się ziemia, zasypując 19 robotników. Czterech z nich uratowali się sami, 13 odkopano żywych i zdrowych, dwóch zaś nie znaleziono dotychczas.

### DEKLARACJA DELCASSE'GO.

Paryz. Podczas debatów w sprawie marokańskiej, Delcassé wygłosił w Izbie deputowanych mowę, w której oświadczył, że dla Francji

### NIESCISŁA POGŁOSKA.

Na podstawie informacji źródłowych zapewniam „Kraj”, że pogłoska o ustąpieniu ambasadora austro-węgierskiego hr. Szegedy-Matrics i o powołaniu na to stanowisko hr. Thuna, jest nieścisła. Hr. Thun przebywał w Berlinie w charakterze prywatnym i, jakkolwiek miał posłuchanie u cesarza Wilhelma i rozmawiał z ks. Bülowem, pobyt jego nie stoi w związku ze zmianami w austro-węgierskiej reprezentacji dyplomatycznej.

## Echa mińskie.

### Incident w Nieświeżu.

Komitet wyborczy polaków-ziemian gubernji mińskiej ogłasza następujący komunikat:

„Mińskie Słowo” zakomunikowało o dokonanej w tych dniach w Nieświeżu obradzie duchownego prawosławnego przez polaka, obywatela ziemskiego.

Słusznie oburzając się i potępiając ten fakt, wspomniane pismo, wedle swego zwyczaju, tendencyjnie ogólnego go i za dzięki wybrk jednostki czy i odpowiedzialnie całe miejscowe polskie społeczeństwo.

Tymczasem to ostatnie, nie mniej od rosyjskiego, zostało oburzone danym postępiem, i dlatego też polski komitet wyborczy, będący wyrazicielem poglądów miejscowego polskiego społeczeństwa, oświadcza, że w razie, jeśli opisywany przez „Mińskie Słowo” fakt znieważenia duchownego prawosławnego istotnie miało miejsce, to komitet surowo potępi taki postępek, jako sprzeciwiający się ideałom i tradycjom polskiego narodu.

Prosimy te wszystkie gazety, gdzie były powtarzane korespondencje i artykuły „Mińskie Słowo” o danym incydencie, o przedrukowanie niniejszego oświadczenia.

Komitet wyborczy ziemniaków z mińskiej gub.

Mińsk Lit., dnia 12 stycznia 1908 r.

Smutny incydent nieświejski wywołał w mińskim społeczeństwie naszym formalnie przygnębienie. W dodatku nie nadchodziły przez czas jakiś żadnych pewnych i wiarygodnych informacji i mieliśmy albo balansować w nieświadomości i opowiadania różnych „naukowych” świadków, albo insynuacje „Mińskie Słowo”.

Wobec tego, zwróciliśmy się listownie do jednego z wybitnych i szanowanych działaczy w Nieświeżu z 3 prośbą o wyjaśnienie faktu. Z odpowiedzi telegraficznej, obie-

cujacę nam nadesłanie bliższych informacji, dowiedzieliśmy się jednak dwóch najważniejszych epizodów z całego tego zajścia, a mianowicie, że:

1) Towarzystwo polskie bezwzględnie po incydencie wyraziło poszkodowanemu duchownemu swoje ubolewanie i współczucie i że

2) Towarzystwo to postarało się wykazać ze swego grona winnego zajścia.

Jeśli się weźmie pod uwagę, że oba te akty miały miejsce bezpośrednio po incydencie, a więc nie pod wpływem rozgłosu i ewentualnych złych następstw całej sprawy, to dla każdego, choć trochę uczciwego człowieka, staje się jasnym i widocznym, że z obrażeniem popa przez polskiego obywatela społeczeństwo polskie nie tylko nie solidaryzuje się, lecz najostrejszą te obradę potępiła. Wszelkie więc insynuacje i młotnia się „Mińskie Słowo” są, jak to przewidzieliśmy, kłamstwem i to świadomym, bo nie nega wątpliwości, że organ ten miał aż nadto dobre wiadomości o reagowaniu polskiego towarzystwa nieświejskiego, ale uważał za dogodniejsze dyskretynie o tem przemilczeć.

Pozatem (jak nas objaśnia telegram z Nieświeża) i cała faktyczna strona obrady została przez organ „Schmidta” silnie przesadzona.

Zresztą, z tej strony nie przywykliśmy oczekiwać nie lepszego i prawdziwie sensacyjnego sprawiło nam „Mińskie Słowo”, jeśliby choć raz w jakikolwiek sprawie polskiej nie skłamało.

Chodzi nam może tylko o wyrażenie myśli uczciwych i rozumnych rosyjan i dla nich oburzający fakt obrady ich duchownego przez naszego obywatela pozostanie zawsze dowodem dzikości tego ostatniego, zaś potępienie tego faktu przez miejscowego społeczeństwo, przez komitet wyborczy (a więc ludzi, obdarzonych w najwyższej mierze zaufaniem ogółu) i przez prasę polską—dowodem naszej kultury i dbałości o zachowanie narodowej godności nawet wobec ludzi, którzy

zajmowali i zajmują najbardziej wrocie wobec nas stanowisko.

W. D.

### KRONIKA.

„Ognisko”. Sobotnia wieczornia zebrała tak wielką ilość uczestników, jakiej dotąd nie oglądaliśmy w gościnnych sejmach tego pierwszego klubu polskiego.

Zabawę urozmaicono odegraniem dwóch jednaktów.

W pierwszej, p. t. „Baj kwitną” występowały pp. Olszewska, Grudzińska i p. Olszewska.

Druga, „Inteligent”, właściwie dramat komediowy, odegrana została przez pp. B. Ziemięckiego, (w roli Koteckiego), Iwaszkiewicza (Poleski) i p. Snareskiego (rola szwacha); ten ostatni jednak miał tylko parę słów do powiedzenia.

Sama rzecz, aktualna i współczesna, zrobiła bardzo dodatnie wrażenie; że zaś gra artystów-amatorów była bez najmniejszego zarzutów—przebiegła rezultat był jaknajlepszy. Zarówno p. Ziemięcki, jak i p. Iwaszkiewicz byli nadzwyczaj prawdziwymi w odtworzeniu typów współczesnych studentów „Inteligentów” i teoretyków, którzy jednak w zatknięciu się z życiowym dramatem, odczuwając skutkiem ich przerażającej teorii — łamią się beznadziejnie. Scena końcowa, tragiczna i wysoce trudna — wypadła świetnie.

Dobre wrażenie zrobiło i to, że małej roli szwacha nie powierzono (jak to bywa zazwyczaj) „statystce”, ale również pierwszorzędnej rolę.

Kilka słów wyrzeczonych dobrze utrzymało harmonję całości; dyssonans jakiś mógłby ją zepsuć.

Za takie przedstawienie, jak „Inteligent”, żywym prawdziwą wdzięczność dla panów amatorów i o podobno prostym jaknajlepszym.

Po rozbraniu sceny, tańczono do g. 5 rano.

„Sokół”. Dn. 13 (26) stycznia odbyła się zabawa na lodzie, z udziałem kilku masok i ukostumowanych tyżwiarzy i tyżwiarok. Załawała naloży, że publiczność niekiedy licząc ucieczkę na tę ślizgawkę, położoną w śródmieściu i mającą wszelkie warunki powodzenia.



pogodzenie polityki, z wynikiem konferencji w Algeiras jest kwestją honoru, ponieważ po przyjęciu wbrew woli swej, udziału w tej konferencji, Francja nie może pozwolić, by zastąpiła ją inne państwo. Francja zmuszona została do akcji czynnej, w celu wyrwania Marokku ze stanu anarchii i państwa, leżące nad morzem Śródziemnym, przynależącej jej prawo, uznał je także kanclerz Rzeszy niemieckiej. Byłoby niesłusznym mniemanie, że nie uświadczymy się przy ostatecznym załatwieniu naszych legalnych czynności ze względu na wypadki w Marokku. W stosunku do Niemiec i Rosji, zachowywaliśmy się zawsze po przyjacielsku. O porozumieniu angielsko-francuskim, Niemcy wiedziały o trzy tygodnie przed jego zawarciem. Niemcom groziło niebezpieczeństwo i wszystkie państwa, o których niezależność troszczyła się Europa, ugrupowały się dookoła Francji. Zwolnienie konferencji w Algeiras było oznaką możliwego wybuchu wojny; wojny Francji jednak nie wypowiedziano i wzmianka o wojnie, wobec kwestii marokańskiej, byłaby obrazą dla tego, komu by ją przypisywano. Dla Niemiec byłoby lepiej, gdyby konferencja w Algeiras nie odbyła się wcale.

Polityka nasza jest nawskroś pokojowa, a bynajmniej nie awanturnicza; zatem kwestje sporne winny być wyjaśnione w celu uniknięcia naruszenia dobrych stosunków między mocarstwami. Petersburg zapobiegł pierwszemu porozumieniu angielsko-francuskiemu i polityka nasza została zakończona pokojowo, gdy nastąpiły nagłe wypadki, o których rozstrzygnąć się nie będzie.

Następnie Delcassé zaznaczył celowość zapoczątkowanych prac, dotyczących bliższych stosunków z mocarstwami.

Mów Delcasségo przerywały żywe oznaki zadowolenia.

NIEMCY WOBEC KWESTJI MAROKAŃSKIEJ.

Berlin. Do „Kölnische Zeitung“ nadesłano z Berlina komunikat urzędowy, w którym zaznaczono, że kwestja marokańska jest dotychczas powodem do sprzecznych interesów i może jeszcze teraz, stać się przyczyną nieporozumienia między Niemcami a Francją. Nieporozumienie

nie stało się mniej ważnym, z powodu, że niektórzy wybitni działacze polityczni, w rodzaju Delcasségo, poruszać będą przyznaki i zadowolenia Izby, struny, dzwoneczki aż nabyły wyraźnym szwinnem.

#### STREJK ADWOKATÓW.

Bukareszt. Odbyło się posiedzenie kongresu adwokatów rumuńskich, jako protest przeciw niektórym decyzjom prawa o reformie sądów pokoju, uchwalono powszechny strajk adwokatów. Wybitniejsi adwokaci Bukaresztu i Jass glosowali przeciw strajkowi.

#### W SKUPSZCZYNIE.

Belgrad. Wobec braku legalnej liczby posłów posiedzenie skupszczyzny po raz trzeci nie doszło do skutku.

#### SPRAWY PERSKIE.

Tebis. Zrana 15 stycznia, reakcyjniejsi wydali odezwę, nawołującą między innymi do zaniechania wsi partyjnych i udania się na granicę, dla ochrony kraju przed wrogiem zewnętrznym, który zagarnął już znaczną część Azaraidżanu. Po nim to od południa do północy wieczora ostrzeliwano cyrkiel Dawodzie, gdzie miejska przywódca reakcyjistów, znajdujący coraz więcej stronników. Straty dotychczas nie zostały ustalone.

#### ZATAG PERSKO-TURECKI.

Teheran. Dowódcą oddziału tureckiego Fazył-basza zawiadomił księcia Ferman-Perma, że wkrótce zajmie wiesz Mechemed-Szach na terytorium perskim.

Urmia. Fazył-basza, z trzema batalionami piechoty, baterją i licznymi bandami kurdów, zajął wioskę Judyrkasz, w odległości 8 wiorst, od Sauez-Bulaku i dał znać o tem do Kiosa-Kuchrycz. Wobec tego książę Ferman-Perma odcieżył został od Persji. Książę Amangali prowadził z Szajtanem do Miandab odsiecz w liczbie 700 żołnierzy.

Urmia. Po pierwszej potyczce, partja fidajów, zażądała pokój, za zabitego fidajów zapłacono 1000 rb. W mieście jest spokój. Dla Komisji tureckiej przysługiwano, czas jej przyjazdu nie jest jednak wiadomy.

Tebis. Ferman-Perma telegrafuje z Miandaba do endżumena w Tebris, że zmuszony został do ustąpienia z Sauez-Bulaku, bez walki i cofnięcia się do Miandab. Fazył-basza zajął Sauez-Bulak na czele wojsk tureckich z artylerją.

#### Z ostatniej chwili.

##### Wyrok śmierci.

Sąd wojenny skazał na śmierć Rajewskiego i Engelsova, oskarżonych o zamach na polcję w Mińsku, w listopadzie 1907 r. Obronę wnosili adw. Tarchowski.

#### Odpowiedzi administracji.

— W nym Znaczeni w Uchwaleniach. Prenumerata WPana była opłacona do N. R. otrzymane zatem obecnie rb. 10—zapisał się na 1908 r.

— W nym ks. St. Tuz, Wsielub. Prenumerata opłacona za cały 1908 r.

— W nym S. w O. gub. Twerzkiej. Kurjer wysłany regularnie; prosimy reklamować na łamach naszego pisma. N. 2 wysłamy. W ogłoszeniu drukarni E. Nowickiego w wyświeżeniu języków, w jakim są przyjmowane roboty, pominięto język polski, gdyż ogłoszenie polskiej firmy i w polskim piśmie dowodzi tego już samo przez się.

#### GIEŁDA.

Telegramy Handlowe. Pet. Agencji

Telegraficznej.

Petersburg, dn. 14 stycznia 1907 r.

Nastroj Giełdy.

z wartościami dywidendowymi słaby

papierami lokacyjnymi mocny, spok.

premiowymi bez zmiany

London 3 mies. 95.00

Berlin 3 mies. 95.00

Paryż 3 mies. 95.00

Regia państwowa 95.00

|                                                                                                                                                                |         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| 5/4 Pożyczka wewn. 1905 r. I em.                                                                                                                               | 94      |
| 5/4 Pożyczka wewn. 1905 r. II em.                                                                                                                              | 93      |
| 4/4 Pożyczka wewn. 1905 r. III em.                                                                                                                             | 93      |
| 5/4 Obligat. skarbu państwa                                                                                                                                    | 100 1/2 |
| 5/4 Premjowa I em. 1904 r.                                                                                                                                     | 340     |
| 5/4 Premjowa II em. 1904 r.                                                                                                                                    | 267     |
| 5/4 Premjowa III em. 1904 r.                                                                                                                                   | 225     |
| 4/4 obl. Petersb. mjejsk. Tow. Kr.                                                                                                                             | 78 1/2  |
| 4/4 list zast. Wileński. B—ku Z.                                                                                                                               | 74 1/2  |
| 4/4 obl. Kijowsk.                                                                                                                                              | 74 1/2  |
| 4/4 obl. Moskiewsk.                                                                                                                                            | 74 1/2  |
| 4/4 obl. Tulejsk.                                                                                                                                              | 74 1/2  |
| 4/4 obl. Charkow.                                                                                                                                              | 70      |
| Akcie B—ków handl.                                                                                                                                             | —       |
| Północnego B—ku                                                                                                                                                | —       |
| Warszawsk. Handl.                                                                                                                                              | —       |
| Dyskontow.                                                                                                                                                     | —       |
| Akcie B—ków Ziemiensk.                                                                                                                                         | —       |
| Wileński. Handl.                                                                                                                                               | —       |
| Szacowania powyższe należy rozumieć: placowe, w razie notowania: zgodne lub odroczone, znaczący będziemy: pierwsze lit. (i) drugie lit. (o) przed cyfrą kursa. | —       |

#### Ceny zboża.

(Telegramy specjalne Pet. Ag. Tel.)

Petersburg, giełda holenderska.

|                   |               |
|-------------------|---------------|
| Żyto              | 94—95         |
| Owies wolski      | 95            |
| Kasza „jadriczka“ | 131           |
| Słonecznik        | 95 proc. spo. |
| Kojny             | 145           |
| Ryż, bezczynny.   | —             |

|                    |         |
|--------------------|---------|
| Pszonica           | 140—142 |
| Żyto               | 130—131 |
| Owies wyborowy     | 90—92   |
| Jęczmień carcyński | 99—100  |

|                          |       |
|--------------------------|-------|
| Czystopol.               | —     |
| Żyto suche               | 94—95 |
| Owies suchy              | 74—76 |
| Makka żytnia, za czwart. | 950   |
| Gryka mjejska            | 60—63 |
| Groch                    | 115   |

|                                 |         |
|---------------------------------|---------|
| Pszonica, mjejska bieżąca mocny | 168 1/2 |
| Żyto                            | 160 1/2 |
| Owies                           | 131 1/2 |

|                       |         |
|-----------------------|---------|
| Jęczmień odesk. słaby | 108 1/2 |
| Owies łubawski        | 97 1/2  |
| Słonecznik „Galeutta“ | 104     |
| Żyto such.            | 104     |

|                            |         |
|----------------------------|---------|
| Nowy Jork.                 | —       |
| Pszonica zimna             | 122 1/2 |
| Kukurydza dostawna na luty | 88      |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

|                   |   |
|-------------------|---|
| Włókna bawełniane | — |
| Włókna lenne      | — |

#### Stan pogody.

Spostrzeżenia stacji meteorologicznej przy wileńskiej szkole jutrkirow.

Z dnia 14 stycznia.

Ciepłota barometryczna w mm. 733.7

Temperatura powietrza według C:

a) średnia temperatura . . . . . 1.3

b) maksimum . . . . . 0.5

c) minimum . . . . . 3.0

Chmurność wedl. 10 st. syst. . . . . 10

Wilgotność powietrza:

a) absolutna . . . . . 3.4

b) stosunkowa . . . . . 81 1/2

c) wedl. hygrom. . . . . 80 1/2

Kierunek i siła wiatru w m/sec:

a) o 7-ej z rana . . . . . SSW 12.0

b) o 1-ej w pol. . . . . S 3.0

c) wieczór o 9-ej wiecz. . . . . 24

Łódź opadów w mm. . . . . 24

Uwaga. Jutro przewidywany jest dzień pochmurny, śnieg.

Redaktor

WOJCIECH BARANOWSKI.

Wydawca

JAKOB NOWICKI.

List otwarty do Wielmożnego hr. Józefa Tyszkiewicza w Zatrócu.

Dnia 8 stycznia 1908 r.

Szanowny Panie Hrabie!

Zwzywając, iż w nieporozumieniu naszym z racji kontraktu na uroczysko „Siołodka“ Szanowny Pan uważał za właściwe, stojąc w osobie p. Sumarokowa, na gruncie praw wyjątkowych z 10 grudnia 1864 r. (dziś nieobowiązujących), prosić Sąd Honorowy o użycie swego kontraktu za umowę symboliczną i, jako taką, podlegającą ignorowaniu sądowemu; zwzywając, że sąd wspomniany, przyznając mi do owego prośby, powództwo cywilne acyli, a siebie uwolnił od merytorycznego rozpatrzenia sprawy dość zawile, pozostawiając właściwe nierozstrzygnięcie pytanie: która ze stron w danym wypadku ma słusność, a która jej nie ma, czuje się zmuszoną, dla uniknięcia sytuacji niewygodnej, w której pozostawał nie tylko, proszę Szanownego Pana (o czym nawet w sądzie mówili p. Sumarokowi) o zgodzenie się na sąd honorowy omyłkowy w tej sprawie. Książę Hieronim Druki-Lubecki na tyle jest dobry, że się zgodził być moim arbitrem, o czym zawiadamiając Szanownego Pana, mam honoru zostawać na zawsze gotowym do Jego usług.

Leon Odyniec.

W Warszawie, Nowy-Swiat 60.

W Warszawie, Nowy-Swiat 60.